

Sygn. akt II Ca 60/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra

Protokolant Protokolan sądowy Katarzyna Szumiło

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2014 roku w Lublinie, na rozprawie

sprawy z powództwa A. M.

przeciwko(...) Szkole Zawodowej w C.

o zapłatę kwoty 8835,09 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 7 lutego 2013 roku do dnia zapłaty

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie z dnia 25 listopada 2013 roku, w sprawie I C 592/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od A. M. na rzecz (...)Szkoly Zawodowej w C. kwotę 607,60 zł (sześćset siedem złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ca 60/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 26 kwietnia 2013 roku, wniesionym w tym samym dniu do Sądu Rejonowego w Chełmie, powód – A. M. wniósł o zasądzenie od pozwanego – (...) Szkoly Zawodowej w C. kwoty 8835,09 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 7 lutego 2013 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych (k. 2-3v).

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony zawarły w dniu 31 marca 2012 roku w C. umowę dzierżawy samolotu C. (...), nr seryjny (...). Samolot ten został wydany pozwanemu w terminie określonym umową. Czynnosc dzierżawny został ustalony w § 4 umowy w wysokości 40590 zł brutto. Zapłata miała nastąpić na podstawie miesięcznych faktur częściowych i faktury końcowej. Strony ustnie uzgodniły, że faktury będzie wystawiała spółka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w M. i że zapłata będzie dokonywana na konto tej Spółki. Pozwany zgodnie z umową i powyższymi ustnymi ustaleniami zapłacił za dziewięć faktur częściowych łącznie 31754,91 zł, ale odmówił zapłaty faktury końcowej na kwotę 8835,09 zł. Odmowę zapłaty uzasadnił tym, że zapłacił za wylatane godziny, a pozostałe z dwustu godzin nie zapłaci, ponieważ nie zostały wykorzystane, bo wytypowani do odbycia szkolenia studenci nie spełnili wymagań stawianych przez przepisy (...), co wpłynęło na wymiar godzin odbywanych lotów.

*

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanym w dniu 9 maja 2013 roku w sprawie I Nc 586/13, Sąd Rejonowy w Chełmie uwzględnił powództwo (k. 21).

*

Od nakazu zapłaty z dnia 9 maja 2013 roku pozwany wniósł sprzeciw, zaskarżając nakaz w całości. (...) Szkoła Zawodowa w C. podniosła zarzut braku legitymacji czynnej powoda i wskazała, że pozwany nie zawierał z powodem umowy, z której dochodzi on roszczenia w niniejszym postępowaniu. Umowa dzierżawy samolotu C. (...) została zawarta w dniu 1 marca 2012 roku pomiędzy (...) Szkołą Zawodową w C. a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. (k. 25-29v).

*

Wyrokiem z dnia 25 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy w Chełmie:

I. oddalił powództwo;

II. zasądził od A. M. na rzecz (...) Szkoły Zawodowej w C. kwotę 1217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

*

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 1 marca 2012 roku (...) Szkoła Zawodowa w C., jako zamawiający, zawarła z A. M., jako wykonawcą, umowę nr (...), w treści której wykonawca oświadczył, iż jest właścicielem samolotu C. (...), rok produkcji 1969, nr seryjny (...), dwumiejscowego z podwójnym układem sterowania (dla ucznia i instruktora) i oddaje przedmiotowy samolot zamawiającego w dzierżawę w stanie technicznym umożliwiającym wykonywanie lotów, a nadto, że wyda zamawiającemu ten samolot w terminie siedmiu dni od dnia podpisania umowy (§ 1 umowy). W umowie wykonawca zagwarantował zamawiającemu wylatanie na wydzierżawionym samolocie 200 godzin w okresie do dnia 31 listopada 2012 roku oraz przeprowadzenie obsługi technicznych wraz z prowadzeniem nadzoru (...). Przeloty na obsługi techniczne będą odbywały się na koszt wykonawcy lub po wyrażeniu pisemnej zgody przez zamawiającego w ramach lotów szkolnych studentów. Umowa przewidywała, że w okresie jej obowiązywania wykonawca utrzyma samolot w pełnej sprawności do lotu, utrzyma umowy ubezpieczenia OC, AC i NNW, rozszerzone o użytkowanie samolotu do celów szkoleniowych, dostarczy pełną dokumentację pokładową oraz przypisane wyposażenie dodatkowe (§ 2 umowy).

Sąd ustalił, że strony zastrzegły, iż termin realizacji umowy dzierżawy może ulec przesunięciu, jeżeli nastąpią okoliczności niezależne od zamawiającego, uniemożliwiające wykonanie zamówienia w terminie określonym w umowie. Zamawiający jest zobowiązany niezwłocznie poinformować o tym wykonawcę na piśmie z podaniem uzasadnienia. Przesunięcie terminu wykonania zamówienia wymaga akceptacji obu Stron w formie pisemnej pod rygorem nieważności (§ 3 umowy).

Sąd ustalił, że strony ustaliły koszt dzierżawy na kwotę 33000 zł (bez podatku VAT; z podatkiem VAT 40590 zł), przy czym rozliczenie nastąpić miało na podstawie faktur częściowych wystawionych każdorazowo po upływie danego miesiąca kalendarzowego za wylatane godziny w danym miesiącu (1 godzina 165 zł bez podatku VAT) i 1 faktury końcowej po wykonaniu całości zamówienia. Należne wykonawcy wynagrodzenie miało być płatne na jego konto w terminie 30 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury (§ 4 umowy). Strony zastrzegły, że wynagrodzenie umowne to wynagrodzenie należne za całość przedmiotu umowy (§ 6 umowy). Pod umową podpisy złożył, w imieniu zamawiającego, kanclerz M. R. oraz wykonawca A. M., który złożył podpis wraz z pieczęcią o treści: (...) Sp. z o.o. A. M. Prezes”.

Sąd ustalił, że w okresie od 7 maja 2012 roku do 17 grudnia 2012 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wystawiła dla (...) Szkoły Zawodowej w (...) faktur ze wskazaniem, iż dotyczą one umowy (...) za dzierżawę samolotu C. (...) SP- (...), ze wskazaniem każdorazowo ilości wylatanych godzin. (...) Szkoła Zawodowa w C. zapłaciła kwoty objęte tymi fakturami.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 2 stycznia 2013 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wystawiła dla (...) Szkoły Zawodowej w C. fakturę VAT nr (...), końcową fakturę do umowy (...) dzierżawy samolotu C. (...) SP- (...) za

okres do 31 grudnia 2012 roku na kwotę 8835,09 zł, obliczoną jako różnicę pomiędzy kwotą 40590 zł (brutto) a kwotą 31754, 91 zł. Jako termin płatności wskazano 30 dni.

Sąd ustalił, że pismem z dnia 9 stycznia 2013 roku (...) Szkoła Zawodowa w C. zwróciła fakturę nr (...) z dnia 2 stycznia 2013 roku, informując, iż w 2012 roku na podstawie umowy (...) z dnia 1 marca 2012 zrealizowano 156 h 28 minut dzierżawy statku powietrznego SP- (...). Niezrealizowane 43 h 32 minuty dzierżawy spowodowane jest okolicznościami, których w momencie podpisywania umowy nie można było przewidzieć, a całkowite wykonanie umowy w terminie w niej określonym nie leżało w interesie publicznym. Niemożliwa jest zapłata za niezrealizowane godziny dzierżawy. Wytypowani do odbycia szkolenia studenci nie spełnili w określonym terminie wymagań stawianych przez przepisy (...), oraz zawartych w Regulaminie Szkolenia Personelu Lotniczego PWSZ w C., określających możliwość kontynuacji szkolenia o specjalizacji pilotaż samolotowy, a tym samym nie spełnili warunków koniecznych do udziału w kolejnych etapach szkolenia samolotowego, co bezpośrednio wpłynęło na wymiar godzin odbywanych lotów.

Sąd Rejonowy ustalił, że samolot C. SP- (...), będący przedmiotem dzierżawy, obsługiwany był przez Organizację (...) do Lotu ((...)) (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, na podstawie umowy zawartej z A. M.. Organizacja (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wykonywała prace obsługowe i czynności okresowe wymagane Programem Obsługi Technicznej, co dokumentowała wystawionymi dokumentami – świadectwami ważności obsługi (MS). W dniu 12 kwietnia 2012 roku pracownicy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością rozkonserwowali samolot C., który już wcześniej stał w hangarze (...) Szkoły Zawodowej w C., mieszczącym się w D.. Przed rozkonserwowaniem samolot nie był użytkowany. Po 12 kwietnia 2012 roku, kilkakrotnie, w okresach kilkudniowych samolot (...) nie mógł być wykorzystywany do lotów z uwagi na ujawnienie usterek i zwłokę w ich usunięciu przez pracowników „firmy” F.. W dniu 18 września 2012 roku upłynął termin wymiany gumowych przewodów w silniku, wobec czego samolot nie był sprawny do lotu do 16 października 2012 roku. Na początku grudnia 2012 roku przeprowadzający kontrolę na lotnisku (...) Szkoły Zawodowej w C. inspektor Urzędu Lotnictwa Cywilnego zawiesił samolot w lotach do końca 2012 roku. Sprawę usterek pracownik lotniska (...) Szkoły Zawodowej L. L. zgłaszał do A. M. i do „firmy” F..

Sąd Rejonowy uznał, że treść umowy Nr (...) nie nasuwa wątpliwości co do oznaczenia jej stron. W umowie tej, jako wykonawca, został wskazany A. M., nie zaś Spółka (...), nawet jeżeli przy składaniu podpisu wykonawca posłużył się imienną pieczęcią prezesa zarządu tej Spółki.

Sąd Rejonowy uznał, że strony nie zawarły typowej umowy dzierżawy, która, zgodnie z art. 693 § 1 k.c., przewiduje zobowiązanie oddania rzeczy do używania i pobierania pożytków na czas oznaczony i nieoznaczony oraz zapłatę umówionego czynszu. W zawartej umowie powód, jako wykonawca zobowiązał się do świadczenia na rzecz kontrahenta dodatkowych świadczeń: przeprowadzenia obsługi technicznych wraz z prowadzeniem nadzoru (...) (§ 2 ust. 1), utrzymania samolotu w pełnej sprawności do lotu w okresie obowiązywania umowy (§ 2 ust. 2 pkt 1), utrzymania w tym okresie umowy ubezpieczenia OC, AC i NNW (§ 2 ust. 2 pkt 3), dostarczenia paliwa i oleju (§ 2 ust. 3). Ponadto wykonawca gwarantował zamawiającemu wylatanie na wypożyczonym samolocie 200 godzin w okresie do dnia 31 grudnia 2012 roku. Strony nie określiły świadczenia należnego wykonawcy (A. M.) jako czynsz, ale jako „koszt dzierżawy” albo „wynagrodzenie” (§ 4 ust. 1, 2, 3), stąd należy stwierdzić, że świadczenie to nie było związane jedynie z oddaniem samolotu Cessna we władanie pozwanej, ale z jego faktycznym użytkowaniem w postaci wylatanych godzin. W przeciwnym razie niepotrzebne byłoby rozliczenie przy pomocy faktur częściowych wylatanych godzin przez samolot, a wystarczające byłoby podzielenie całego świadczenia na równe 10 części odpowiadające przewidywanym miesiącom jego użytkowania. Wobec ustalenia, że dzierżawiony samolot, w okresie obowiązywania umowy nie wylatał przewidzianej w umowie i zagwarantowanej przez powoda ilości godzin, roszczenie W. M. o zapłatę kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy wynagrodzeniem przyjętym w umowie a dotychczas wpłaconym przez pozwaną (stosownie do ilości wylatanych godzin) nie zasługuje na uwzględnienie. Powód nie wywiązał się ze swojego zobowiązania utrzymania samolotu w pełnej sprawności do lotu, dlatego nie może zarzucać, że samolot nie został w pełni wykorzystany przez pozwaną z przyczyn leżących po jej stronie.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał przepis art. 98 § 1 k.p.c.

*

Od wyroku z dnia 25 listopada 2013 roku apelację wniósł powód, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

„1/ sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału przez przyjęcie, że w umowie ustalono ile godzin miał pozwany wylatać dzierżawionym samolotem

2/ naruszenie art 233 § 1 kpc polegające na tym, że sąd nie dokonał wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i z tego materiału wyciągnął błędne wnioski”.

Powód wniósł o:

„1/ zmianę zaskarżonego orzeczenia, uwzględnienie powództwa i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu

2/ zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu z uwzględnieniem kosztów postępowania odwoławczego”1.

*

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie apelacji oraz o „zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych, z uwzględnieniem kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego” (k. 169-171).

*

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powoda popierał apelację. Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie apelacji i „zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów postępowania odwoławczego” (k. 176v).

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda jest bezzasadna i w związku z tym podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c., zaś zaskarżony wyrok, pomimo częściowo błędnych ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji i częściowo nietrafnego uzasadnienia, jest prawidłowy.

Już na wstępie należy wskazać, że błędne jest ustalenie Sądu pierwszej instancji, że umowa z dnia 1 marca 2012 roku, oznaczona jako „UMOWA Nr (...)”, zawarta została pomiędzy (...) Szkołą Zawodową w C. a A. M..

Dokonując ustaleń w tym zakresie Sąd pierwszej instancji dokonał nieprawidłowej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, naruszając przepis art. 233 § 1 k.p.c.

Powołany przepis stanowi, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Podstawą oceny dowodów powinno być rozważenie przez sąd całego zebranego materiału, a więc nie tylko materiału dowodowego, ale również pozostałego materiału procesowego. Powinno to być przy tym rozważenie wszechstronne.

Zebrany w rozpoznawanej sprawie materiał dowodowy wskazuje, że umowa dzierżawy samolotu marki C. (...) została zawarta między (...) Szkołą Zawodową w C., jako dzierżawcą, a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w M..

Błędne jest stanowisko Sądu pierwszej instancji, że treść umowy Nr (...) nie nasuwa wątpliwości co do oznaczenia jej stron. Umowa została wprawdzie podpisana przez A. M., ale obok nieczytelnego podpisu pod umową, w miejscu przeznaczonym dla „Wykonawcy” przystawiona została pieczętka o treści:

„A.

(...) sp. z o. o.

A. M.

Prezes”.

Treść pieczęci wskazuje, że A. M. złożył podpis nie w imieniu własnym, ale działając jako organ (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Gdyby umowa była zawierana przez A. M., jako wydzierżawiającego, to zupełnie niezrozumiałe byłoby opatrywanie podpisu pieczęcią podpisującego, jako prezesa zarządu innego podmiotu.

Innym elementem umowy, który budzi wątpliwości co do jej zakresu podmiotowego, jest postanowienie zawarte w § 5 umowy. Stanowi ono, że „za realizację niniejszej umowy odpowiedzialni są:

- ze strony Wykonawcy: A. M.

- ze strony Zamawiającego: Ł. P.”.

Gdyby umowa dzierżawy zawarta została między A. M. a pozwanym, to akapit pierwszy tego postanowienia powinien mieć inne brzmienie, a mianowicie wskazujące, że za realizację umowy odpowiedzialny jest albo sam wykonawca, albo inna osoba działająca w jego imieniu lub tylko na jego rzecz. Tymczasem umowa posługuje się sformułowaniem „ze strony Wykonawcy”, co wskazuje, że A. M. nie jest wykonawcą, lecz działa na rzecz wykonawcy.

Za tym, że umowa zawarta została z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. przemawiają również inne dowody, niż dokument obejmujący umowę oraz takie okoliczności faktyczne, które były bezsporne między stronami procesu.

W umowie wyraźnie wskazano, że odstąpienie od umowy może nastąpić na warunkach określonych w art. 145 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych (§ 7 umowy). Ponadto w § 9 ust. 1 umowy wyraźnie wskazano, że w sprawach nieuregulowanych umową stosuje się między innymi przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Powyższe sformułowania wyraźnie nawiązują do tego, że umowa została zawarta w trybie określonym przez przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych. Okolicznością bezsporną był fakt, że A. M. nie uczestniczył w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, prowadzonym przez P. W.Szkołę Zawodową w C., lecz uczestnikiem tego postępowania była właśnie (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M., która została wyłoniona w tym postępowaniu, jako podmiot, z którym ma zostać zawarta umowa dzierżawy samolotu (k. 31 – oświadczenie wykonawcy).

Gdyby stroną umowy z dnia 1 marca 2012 roku miał być A. M., nawet niezależnie od tego, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wybrana została oferta (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M., to całkowicie zbędne, a wręcz nieracjonalne, byłoby odwoływanie się w treści umowy do przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych, skoro A. M. nie uczestniczył w takim postępowaniu jako oferent.

Kolejnym argumentem przemawiającym za tym, że to (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. była stroną umowy z dnia 1 marca 2012 roku, jest to, że czynsz dzierżawny określony w umowie został powiększony o stawkę podatku od towarów i usług.

Powód w rozpoznawanej sprawie nigdy nie twierdził, że jest podatnikiem podatku od towarów i usług. Niezrozumiałe byłoby zatem powiększenie czynszu dzierżawnego o należny podatek od towarów i usług.

W ścisłym związku z płatnością i wysokością czynszu dzierżawnego pozostaje okoliczność, że dokumenty stanowiące podstawę zapłaty czynszu dzierżawnego, a więc faktury VAT, wystawiał nie powód, ale właśnie (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. (k. 9-18). Charakterystyczne jest, że powód nie wystawił ani jednego rachunku, faktury lub innego dokumentu, który stanowiłby podstawę zapłaty należnej części czynszu dzierżawnego.

Twierdzenia powoda, że strony ustnie umówiły się, że faktury VAT będzie wystawiała (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M., są niewiarygodne już z tego względu, iż są zupełnie nielogiczne i sprzeczne z doświadczeniem życiowym. Całkowicie niezrozumiała byłaby bowiem praktyka tej Spółki, która w sposób jawny miałaby wystawiać fikcyjne faktury, to jest nie mające żadnego potwierdzenia w czynnościach prawnych tej Spółki, z którymi łączyłby się obowiązek zapłaty podatku od towarów i usług.

Sąd pierwszej instancji niewłaściwie ocenił treść dokumentu obejmującego umowę, jak również niewłaściwe znaczenie nadał takim okolicznościom, jak udział (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz wystawianie przez tę Spółkę faktur Vat.

Sąd pierwszej instancji jest również niekonsekwentny w swoim rozumowaniu – skoro umowa przewidywała obowiązek zapłaty czynszu zawierającego stawkę podatku od towarów i usług, to niezrozumiałe jest stwierdzenie Sądu Rejonowego, że powodowi, jako wydzierżawiającemu, nie należałby się czynsz w wysokości brutto, a więc powiększonej o należny podatek, lecz w wysokości netto.

Wreszcie Sąd pierwszej instancji nie zwrócił w ogóle uwagi na dołączony do sprzeciwu dokument w postaci odpisu pozwu wniesionego w innej sprawie przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. przeciwko (...) Szkole Zawodowej w C. (k. 34-36). W pozwie tym (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. wносиła o zasądzenie należności wynikającej z umowy z dnia 1 marca 2012 roku, Nr (...), i powód ten, reprezentowany przez tego samego pełnomocnika co A. M. w niniejszej sprawie, nie miał żadnych wątpliwości co do tego, że umowa została zawarta pomiędzy (...) Szkołą Zawodową w C. a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M..

Powództwo (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M., wniesione w sprawie VIII GC 491/13, zostało wprawdzie oddalone, jednak przyczyną oddalenia powództwa nie był brak legitymacji powoda, lecz całkowicie inne względy (k. 135, 142-144).

÷

Z powyższych ustaleń wynika, że A. M. nie był w ogóle stroną umowy z dnia 1 marca 2012 roku, Nr (...).

Mając na uwadze powyższe ustalenia, należy stwierdzić, że powód nie jest legitymowany do dochodzenia jakichkolwiek roszczeń wynikających z umowy z dnia 1 marca 2012 roku. Możliwość wystąpienia z takimi roszczeniami nie uzasadnia jakikolwiek przepis prawa materialnego. W związku z powyższym powództwo w rozpoznawanej sprawie podlegało oddaleniu.

÷

Przyjęcie, że powód nie jest legitymowany do wystąpienia z roszczeniem o zapłatę wynagrodzenia wynikającego z umowy dzierżawy z dnia 1 marca 2012 roku, sprawia, że bezprzedmiotowe są rozważania co do pozostałych zarzutów podniesionych w apelacji.

Ubocznie należy jednak wskazać, że błędne są wnioski Sądu pierwszej w wynikające z wykładni treści umowy z dnia 1 marca 2012 roku w zakresie obejmującym ustalenia co do wysokości czynszu dzierżawnego.

Przepis art. 65 k.c. stanowi, że:

§ 1. Oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje.

§ 2. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Zgodnie z zawartą umową wydierżawiający („wykonawca”) gwarantował dzierżawcy („zamawiającemu”) między innymi możliwość wylatania na dzierżawionym samolocie 200 godzin w okresie do dnia 31 grudnia 2012 roku.

Najogólniej można powiedzieć, że w okresie od dnia 8 marca 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku samolot miał przez cały czas pozostawać do dyspozycji dzierżawcy, na co zresztą wskazuje § 1 ust. 2 umowy.

Już tylko ta okoliczność wskazuje, że nieuprawnione jest stanowisko strony pozwanej co do tego, że czynsz dzierżawny miał być uzależniony od faktycznie wykorzystanych przez dzierżawcę godzin lotu. Można bowiem założyć wystąpienie sytuacji, w której dzierżawca z jakichkolwiek przyczyn leżących po swojej stronie nie wykorzysta ani jednej godziny lotu. Trudno przyjąć w takim wypadku, aby wydierżawiający samolot przyjął na siebie ryzyko, że będąc pozbawiony możliwości dysponowania samolotem przez prawie dziesięć miesięcy nie otrzyma żadnej kwoty z tytułu czynszu dzierżawnego.

Oczywiście nie można wykluczyć zawarcia tego rodzaju umowy w konkretnym wypadku, jednak w rozpoznawanej sprawie zarówno treść zawartej umowy, jak i okoliczności jej zawarcia i sposób wykonywania, przeczą temu, że wydierżawiający zawarł umowę o charakterze mieszanym, a mianowicie łączącym elementy umowy użyczenia i dzierżawy, i przyjął na siebie ryzyko, że kontrahent nie zechce w ogóle latać w umówionym okresie, a w związku z tym, że wydierżawiający może nie otrzymać jakiegokolwiek kwoty czynszu.

W § 4 ust. 1 umowy strony ustaliły czynsz dzierżawny na kwotę 33000 zł (bez podatku od towarów i usług), zaś z podatkiem od towarów i usług na kwotę 40590 zł.

Postanowienie zawarte w § 4 ust. 2 tej umowy nie może być interpretowane w oderwaniu od postanowienia zawartego w § 4 ust. 1, gdyż należałoby wówczas przyjąć, że oba postanowienia pozostają ze sobą w sprzeczności, a nawet całkowicie się wykluczają.

Postanowienia zawarte w § 4 ust. 1 i 2 zawartej umowy oznaczają to, że w ust. 1 strony określiły wysokość czynszu dzierżawnego za cały okres dzierżawy, natomiast w ust. 2 określiły sposób płatności tego czynszu. Czynsz nie miał być płatny jednorazowo przy zawarciu umowy, czy też po jej zakończeniu, ale rozliczenie miało następować sukcesywnie – proporcjonalnie do ilości wylatanych w danym miesiącu kalendarzowym godzin. Oznacza to, że wydierżawiający przyjął na siebie ryzyko, że w ekstremalnym wypadku może otrzymać należny czynsz dopiero w styczniu 2013 roku, na przykład w wypadku, gdyby dzierżawca wykorzystał samolot do latania wyłącznie w grudniu 2012 roku lub też nie wykorzystał go w ogóle do latania w okresie objętym umową.

Za taką interpretacją umowy przemawia nie tylko treść postanowień zawartych w § 4 umowy, ale również zawartych w § 2 ust. 1 i 2, gdzie wydierżawiający zobowiązał się względem dzierżawcy do świadczeń dodatkowych, z których część z pewnością połączona była z wydatkami.

Ustalenie treści oświadczenia woli należy do ustaleń faktycznych. Wykładnia oświadczenia woli należy natomiast do kwestii prawnych i odbywa się na podstawie art. 65 k.c. oraz podlega kontroli apelacyjnej, gdyż błędy w tym zakresie stanowią naruszenie przepisów prawa materialnego².

W związku z powyższym należało omówić kwestię wykładni postanowień umowy z dnia 1 marca 2012 roku w zakresie dotyczącym wysokości czynszu³.

Z przepisu art. 505¹² § 3 k.p.c. wynika, że w postępowaniu uproszczonym sąd drugiej instancji oddala apelację również wtedy, gdy mimo naruszenia prawa materialnego lub przepisów postępowania albo błędnego uzasadnienia zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Mając na uwadze powyższe rozważania należało oddalić apelację, jako bezzasadną.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy jest natomiast kwestia, czy wystąpiły okoliczności, z przyczyn leżących po stronie wydierżawiającego, które utrudniły, czy też częściowo uniemożliwiły wykorzystanie samolotu do latania w okresie objętym umową, oraz czy i jaki wpływ przyczyny te miały na wysokość czynszu dzierżawnego.

*

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od A. M. na rzecz (...) Szkoły Zawodowej w C. kwotę 607,60 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

W związku z tym, że apelacja powoda została oddalona w całości, powód jest stroną przegrywającą sprawę w całości w postępowaniu odwoławczym. Powinien zatem zwrócić pozwanemu poniesione przez niego w tym postępowaniu koszty. Koszty te obejmują:

a) wynagrodzenie pełnomocnika procesowego pozwanego, wykonującego zawód radcy prawnego, ustalone według stawki minimalnej na podstawie § 6 pkt 4 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 490 – tekst jednolity),

b) opłaty pocztowe za przesłanie przesyłek poleconych zawierających odpowiedź na apelację i odpis odpowiedzi na apelację – 7,60 zł (k. 171-172).

Odnosząc się do wniosków strony pozwanej o zasądzenie kosztów w postępowaniu odwoławczym, należy wskazać, że nie ma podstaw do zasądzenia na rzecz strony pozwanej innych kosztów niż te, które strona ta poniosła w postępowaniu odwoławczym.

*

Z tych wszystkich względów i w oparciu o powołane wyżej przepisy Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

1 Przytoczono dosłowne brzmienie zarzutów i wniosków apelacyjnych.

2 Por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 18 czerwca 2004 roku, II CK 358/03, Lex nr 196094.

3 Por.: wyrok SN z dnia 15 maja 2001 roku, I CKN 350/00, Lex nr 52667; postanowienie SN z dnia 4 października 2002 roku, III CZP 62/02, OSN C 2004, z. 1, poz. 7; wyrok z dnia 11 marca 2004 roku, V CK 328/03, Lex nr 183779; wyrok SN z dnia 14 lipca 2004 roku, IV CK 544/03, Lex nr 116591; wyrok SN z dnia 24 czerwca 2005 roku, V CK 704/04, Lex nr 180875; wyrok SN z dnia 25 sierpnia 2004 roku, I PK 22/03, OSN P 2005, z. 6, poz. 80; uchwała SN z dnia 31 stycznia 2008 roku, III CZP 49/07, OSN C 2008, z. 6, poz. 55.